

دستورالعمل

سودای بندگی (۷)

ویژه آموزش علمی و ضوونمازدانش آموزان

استثنایی دوره ابتدایی

معاونت تحقیق، پژوهشی و تربیت بدنی

سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ

"انبیاء / ۹۴"

پس هر که کارهای نیک انجام دهد و مؤمن باشد کسی او مورد پاسی قرار نمی گیرد و ما نویسنده اعمال او هستیم.

مقدمه:

نهادینه ساختن فرهنگ انسان ساز نماز در مدارس، نمایان سازی جلوه‌ی تمام نمای مظاهر بارز دینداری و معنویت است.

در حقیقت اگر رویکرد برنامه‌ریزی دینی مبتنی بر ایمان درونی یعنی برنامه‌ریزی مبتنی بر قلب باشد؛ آنگاه می‌توان به فلسفه تربیت دینی و بر پایی شکوهمند و مشتاقانه مراسم عبادی «نماز» در مدارس پی برد. روش‌هایی که در آن دانش‌آموزان با مشارکت خود انگیزه و شور و شوق بالنده در انجام این تکالیف همت می‌ورزند و آن را به منزله یک نیاز حیاتی در رشد و تعالی و روح و روان خود تلقی می‌کنند.

از آنجا که دانش‌آموزان براساس توانایی‌های جسمی، روانی و شرایط و مقتضیات اجتماعی به تدریج مستعد پذیرش آموزه‌های دینی می‌شوند، می‌بایست تفاوت در استعدادها، ظرفیت‌ها، نیازها، خواسته‌ها و سلیقه‌ها و تأثیرات گوناگون محیطی بر دانش‌آموزان دارای معلولیت‌های جسمی، ذهنی، رفتاری و ... در عرصه نماز مورد توجه قرار گیرد؛ در غیر این صورت منجر به آسیب‌های تربیتی خواهد شد.

ضرورت:

مقتضیات ادب در برابر باری تعالی و ایستادن در آستان جلال و عظمت او اقتضا می‌نماید که نماز با بهترین آداب که بر گرفته از اصول حاکم بر دین، یعنی کلام خداوندی و سیره گفتاری، رفتاری نبوی و علوی شکل گیرد. از این منظر همواره پیشوایان دینی نسبت به یاددهی احکام دین به ویژه وضو و نماز همت گماشته و تلاش می‌نمودند معارف بلند دینی را به شکل عملی آموزش دهند به طور مثال: حضرت علی (ع) فرزندش را به کنار نهر آبی برد و با مشارکت او، وضو را آن گونه که می‌بایست، عملی به وی آموزش داد.

مخاطبین:

دانش آموزان دختر و پسر دوره ابتدایی، به دلیل موقعیت سنی و شادابی روحی آنان همواره نسبت به دریافت دانش به ویژه معارف دینی اشتیاق دو چندان نشان می‌دهند؛ که اگر از این فرصت در راستای آموزش معارف دینی به ویژه وضو و نماز استفاده گردد؛ در نهادینه ساختن احکام الهی در وجود پاک این عزیزان بسیار مؤثر خواهد بود.

شیوه اجرا:

- ۱- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مسئول اجرای دقیق طرح می‌باشد.
- ۲- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان موظف است برای مجریان طرح ابلاغ صادر نماید.
- ۳- کارشناس مسئول/کارشناس فرهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان با همکاری سایر کارشناسان آن اداره می‌بایست نسبت به برنامه‌ریزی دقیق و نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل در آموزشگاه‌ها اقدامات لازم را به عمل آورد.
- ۴- کارشناس مسئول/کارشناس فرهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی موظف است قبل از اجرای طرح جلسه توجیهی ویژه مدیران و مجریان طرح در آموزشگاه برگزار نماید.
- ۵- مدیر آموزشگاه می‌بایست مجری/مجریان طرح را از بین کادر آموزشگاه که نسبت به احکام ضروری و ارکان و واجبات نماز آشنایی کامل داشته باشند؛ انتخاب نموده و آن‌ها را به رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان جهت صدور ابلاغ معرفی نماید. (بدیهی است معلم هر کلاس به عنوان مجری طرح در اولویت نخست می‌باشد).
- ۶- مجریان طرح می‌بایست آموزش عملی احکام به دانش‌آموزان را به صورت انفرادی انجام دهند.
- ۷- مجریان طرح ترجیحاً از نمازخانه‌ها و وضوخانه‌های مدارس به عنوان محل آموزش عملی احکام استفاده نمایند.
- ۸- آموزش عملی وضو و نماز در هر هفته به مدت ۳۰ دقیقه در محل کلاس یا نمازخانه و در زمان آموزش ساعات دینی و قرآن تعیین می‌شود.
- ۹- زمان اجرای طرح از اول آبان‌ماه تا پایان دی‌ماه سال جاری است.
- ۱۰- مجریان طرح پس از اتمام طرح، به منظور تشویق دانش‌آموزان، نشستی باحضور اولیای آنان با عنوان «نماز و والدین» برگزار نمایند و ضمن اجرای عملی وضو و نماز توسط دانش‌آموزان نسبت به تهیه و صدور «لوح سپاس» مطابق کاربرگ پیوست برای هریک از دانش‌آموزان اقدام نموده و به آنان اهدا نمایند. همچنین از مجریان طرح نیز در این مراسم تقدیر به عمل آید.
- ۱۱- مدیر آموزشگاه می‌بایست جهت مشارکت حداکثری دانش‌آموزان و مربیان در این طرح تلاش نماید.
- ۱۲- مدیر آموزشگاه موظف است پس از اجرای طرح، نسبت به تهیه عکس‌های مناسب جهت تشویق و ایجاد انگیزه در بین سایر دانش‌آموزان اقدام و آن‌ها را در تابلوی اعلانات آموزشگاه نصب نماید.

۱۳- مدیر آموزشگاه موظف است پس از اجرای طرح، گزارش کامل تصویری و آماری را تا تاریخ ۹۵/۹/۳۰ به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان ارسال نماید.

۱۴- کارشناس مسئول/کارشناس فرهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و سایر کارشناسان (عندالزوم) می‌بایست در زمان اجرای طرح نظارت و بازدید مستمر از آموزشگاه‌های مجری داشته باشند.

۱۵- کارشناس مسئول/کارشناس فرهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان موظف است در پایان اجرای طرح گزارش مدارس را بررسی و طبق **کاربرگ شماره ۲** تکمیل نموده و به همراه گزارش تصویری مدارس منتخب، حداکثر تا تاریخ ۹۵/۱۰/۶ به سازمان آموزش و پرورش استثنایی استان ارسال نماید.

۱۶- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان پس از پایان اجرای طرح و بررسی حسن اجرای آن در مدارس تابعه، می‌بایست نسبت به تقدیر از مجریان طرح (از هر مدرسه صرفاً یک نفر)، که تلاش و ابتکار ویژه‌ای جهت پوشش حداکثری دانش‌آموزان واج‌رای کیفی طرح داشته‌اند؛ در سه سطح، به شرح ذیل، اقدام نماید.

سطح اول: تقدیر توسط معاونت محترم تشخیص، پیشگیری، پرورشی و تربیت بدنی سازمان آموزش و پرورش استثنایی به میزان ۱۵٪ مجریان برگزیده طرح.

سطح دوم: تقدیر توسط مدیرکل محترم آموزش و پرورش استان به میزان ۳۵٪ مجریان برگزیده طرح.

سطح سوم: تقدیر توسط رئیس محترم اداره آموزش و پرورش استثنایی استان به میزان ۵۰٪ مجریان برگزیده طرح.

محتوای آموزش عملی وضو و نماز:

مهم‌ترین وظیفه وزارت آموزش و پرورش در توسعه فرهنگ نماز، همانا آموزش نماز به نوباوگان دوره ابتدایی است. در این برنامه آموزگاران دوره ابتدایی با استفاده از روش‌های مفید و سودمند و متنوع اقدام به آموزش عملی نماز و احکام مربوط به آن در اوقاتی از برنامه روزانه و هفتگی کلاس خود می‌نمایند. براین اساس ضروری است دانش‌آموزان جهت آموزش عملی وضو، نماز و بیان اذکار و افعال نماز به مکان‌های مناسب (به ویژه نمازخانه) هدایت شوند.

محتوای آموزش:

نوع معلولیت	پایه اول	پایه دوم	پایه سوم	پایه چهارم	پایه پنجم	پایه ششم
آسیب دیده ذهنی و آسیب دیده شنوایی	وضو	علاوه بر آموزش - های پایه اول + حمد و توحید	علاوه بر آموزش‌های پایه دوم + اذکار رکوع - سجده - قنوت - تشهد - سلام - اذان و اقامه	علاوه بر آموزش‌های پایه سوم + آموزش احکام مکان و لباس نمازگزار	علاوه بر آموزش‌های پایه چهارم + اقامه نماز دورکعتی - احکام حداقل ۳ مورد از مبطلات نماز را بداند	علاوه بر آموزش‌های پایه پنجم + آموزش احکام - تیمم و آشنایی با حدود حجاب (برای دختران) محرم و نامحرم را بشناسد
آسیب دیده بینایی و جسمی - حرکتی	وضو - حمد و توحید	علاوه بر آموزش - های پایه اول + اذکار اذان - رکوع - سجده و قنوت	علاوه بر آموزش‌های پایه دوم + اذکار اقامه - تسبیحات اربعه - تشهد و سلام	علاوه بر آموزش‌های پایه سوم + اقامه نماز ۴ رکعتی - آموزش احکام - طهارت - تیمم - مکان و لباس نمازگزار	علاوه بر آموزش‌های پایه چهارم + شرکت در نماز جماعت - آموزش احکام - زمان نماز - نماز مسافر	علاوه بر آموزش‌های پایه پنجم + آموزش احکام - غسل - وضوی جبیبه - نماز قضا - نماز جمعه - واجبات و مبطلات نماز (از هر یک حداقل ۵ مورد)

نام همکاران مجری طرح : نام مدیر مدرسه : شهرستان : مدرسه :

کار برگ شماره ۲ ویژه استان

استان:

- ۱- تعداد کل مدارس مجری طرح سودای بندگی:
- ۲- تعداد کل دانش آموزان شرکت کننده در طرح:
- ۳- تعداد کل مجریان طرح:
- ۴- اسامی همکاران منتخب در اجرای طرح (۱۵٪ از مجریان برگزیده طرح استان، که از سوی معاون تشخیص، پیشگیری، پرورشی و تربیت بدنی سازمان مورد تشویق قرار می گیرند) به شرح ذیل می باشد:

ردیف	نام و نام خانوادگی	نام مدرسه	پایه تدریس

رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

به نام خداوند جان و خرد

دخترم / پسر

مدرسه

دانش آموز پایه

از اینکه با الطاف الهی و تلاش و جدّیت خود و والدین عزیز و معلمان و مربیان گرامی تان در طرح سودای بندگی با احکام وضو و نماز آشنا شدید و آموزش عملی آن را به خوبی فرا گرفتید، خدای متعال را سپاسگزاریم و این موفقیت بزرگ را خدمت شما تبریک عرض نموده و به شکرانه آن این لوح سپاس تقدیم حضورتان می گردد.

امیدواریم در بر پا داشتن دستورات مذهبی و برقراری رابطه با خداوند مهربان موفق و کوشا باشید.

مهر و امضاء